

INFORME JURÍDIC PRELIMINAR

Assumpte: projecte de decret de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema inclusiu.

D'acord amb el punt 10, de l'apartat II, de les Directrius sobre contingut de l'expedient i procediment d'elaboració de disposicions de caràcter general, aprovades pel Govern en sessió de 19 de maig de 2009, i a l'efecte de dur a terme el tràmit d'audiència interdepartamental, s'emet informe jurídic preliminar sobre el projecte de decret de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema inclusiu, en la seva versió inicial, per al Consell Tècnic (apartat II).

1. Anàlisi jurídica.

El contingut d'aquest informe es refereix a la documentació que ha d'integrar l'expedient, l'adequació al marc normatiu vigent i a les directrius de tècnica normativa i a la tramitació que ha de seguir, d'acord amb la normativa d'aplicació i específicament amb el procediment establert a la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (LRJPAPC).

1.1 Documentació.

D'acord amb l'art. 61 de la Llei 26/2010, l'expedient s'inicia a proposta de la Direcció General d'Educació Infantil i Primària del Departament d'Ensenyament, com a competent en la matèria i ateses les funcions incloses a l'article 105 c) i e) del Decret 297/2011, de 22 de març, de reestructuració del Departament d'Ensenyament.

L'expedient inclou la memòria general i la memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades, en els termes establerts a l'art. 64 LRJPAPC:

"2. La memòria general ha de contenir, com a mínim:

- a) La justificació de la necessitat de la disposició reglamentària i l'adequació d'aquesta als fins que es persegueixen.*
- b) El marc normatiu en què s'insereix el projecte de disposició reglamentària.*
- c) La relació de les disposicions afectades pel projecte de disposició reglamentària i la taula de vigències i derogacions resultants.*
- d) La competència de la Generalitat sobre la matèria.*
- e) La relació motivada de les persones i les entitats a les quals s'ha d'atorgar el tràmit d'audiència.*
- f) La procedència, si escau, de sotmetre l'expedient a informació pública.*

3. La memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades ha de tenir el contingut que s'estableixi per reglament. En tot cas, aquesta memòria integra, com a mínim, els informes següents:

a) Un informe d'impacte pressupostari, en què s'avalua la repercussió de la disposició reglamentària en els recursos personals i materials i en els pressupostos de la Generalitat, i

també les fonts i els procediments de finançament, si escau.

b) Un informe d'impacte econòmic i social, en què s'avaluen els costos i els beneficis que implica el projecte de disposició reglamentària per als seus destinataris i per a la realitat social i econòmica.

c) Un informe d'impacte normatiu, en què s'avalua la incidència de les mesures proposades per la disposició reglamentària en termes d'opcions de regulació, de simplificació administrativa i de reducció de càrregues administratives per als ciutadans i les empreses.

d) Un informe d'impacte de gènere.”

A més d'aquest contingut legalment establert, l'expedient s'ha adaptat també a les “Recomanacions sobre la memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades” de l'Oficina del Govern, així com a la doctrina de la Comissió Jurídica Assessora (CJA), relativa a la finalitat i a la importància de l'expedient en l'elaboració de disposicions reglamentàries, per tots dictàmens 68/08, 69/08 i 161/11.

També fruit de la doctrina de la CJA (Dictamen 294/2016) s'ha incorporat al contingut de l'expedient la valoració específica sobre el tràmit de participació ciutadana, que s'estableix a l'article 69.1 de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència accés a la informació pública i bon govern, i sobre el tràmit participatiu determinat a l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

La memòria d'avaluació dels impactes inclou com annex el Test de pimes (Acord del Govern d'11 de febrer de 2014), eina que promou la consideració de les peculiaritats de les pimes en el procés d'avaluació de l'impacte normatiu dels projectes de decret que hagin d'incidir directa o indirectament en l'activitat econòmica.

Així mateix, s'annexen també a aquesta memòria diversos informes justificatius de les mesures proposades al projecte de Decret, elaborats pels òrgans competents del Departament, així com l'informe d'impacte de gènere, de l'Institut Català de les Dones, d'acord amb l'article 3 g) de la Llei 11/1989, del 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de la Dona, modificat per la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, segons el qual correspon a l'Institut: “Elaborar i emetre els informes d'impacte de gènere i, en tot cas, els informes a què fan referència els articles 36.3.b i 37.2 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, i l'article 64.3.d de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.”. El contingut de l'informe interdepartamental s'ha valorat a la memòria d'avaluació.

1.2 Marc normatiu vigent i directrius de tècnica normativa

L'anàlisi del marc normatiu vigent s'inicia amb una necessària valoració de la competència de la Generalitat així com de l'habilitació del Govern per aprovar la norma projectada.

Competència de la Generalitat

D'acord amb l'article 131.3 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, en matèria educativa corresponen a la Generalitat competències exclusives, compartides i d'execució. De forma més concreta, en relació amb les competències compartides, la Generalitat disposa de competències per a l'ordenació del sector de l'ensenyament i de l'activitat docent i educativa, per a l'establiment dels plans d'estudi que inclouen l'ordenació curricular corresponent als ensenyaments obligatoris que condueixen a l'obtenció d'un títol o una certificació acadèmica amb validesa a tot l'Estat i també inclou l'accés a l'educació i l'establiment i la regulació dels criteris d'admissió i escolarització de l'alumnat als centres docents.

En aquest sentit, l'art. 81 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, pel que fa a l'atenció educativa de tots els alumnes, estableix que els projectes educatius dels centres han de considerar els elements curriculars, metodològics i organitzatius per a la participació de tots els alumnes en els entorns escolars ordinaris, independentment de llurs condicions i capacitats.

Les competències de l'art. 131 permeten a la Generalitat establir polítiques pròpies d'acord amb l'art. 111 EAC i amb la reiterada jurisprudència constitucional, per totes FJ 24 de la STC 31/2010: *"...El derecho de todos a la educación, no cabe olvidarlo, se ejerce en el marco de un sistema educativo en el que los poderes públicos —esto es, el Estado a través de la legislación básica y las Comunidades Autónomas en el marco de sus competencias en esta materia— determinan los currículos de los distintos niveles, etapas, ciclos y grados de enseñanza, las enseñanzas mínimas y las concretas áreas o materias objeto de aprendizaje, organizando asimismo su desarrollo en los distintos Centros docentes (...)"*.

La Comissió Jurídica Assessora ha tingut oportunitat de pronunciar-se sobre l'abast del desplegament que correspon a la Generalitat d'acord amb l'EAC, així al Dictamen 163/08 sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del batxillerat *"(...) la qual cosa no significa que no hi hagi lògiques diferències de regulació entre el Projecte de decret i la normativa bàsica esmentada, atès que la Generalitat deté, en aquest supòsit, una competència de desplegament que permet establir una regulació pròpia i diferenciada, d'acord amb el que estableix l'article 111 de l'EAC. (FJ VI apartat II).*

Habilitació del Govern

El Govern està habilitat per aprovar aquesta disposició d'acord amb l'art. 68 de l'EAC, segons el qual el Govern de la Generalitat exerceix la funció executiva i la potestat reglamentària d'acord amb l'Estatut i les lleis, i en els termes de l'art. 32.1 c) de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern.

La disposició final tercera de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, estableix una habilitació al Govern per al desplegament reglamentari.

Marc normatiu i de referència

El marc normatiu en què s'ha d'inserir el projecte de decret comprèn:

- a) La Constitució
- b) L'Estatut d'autonomia aprovat per la Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol (EAC).
- c) La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (LE).

S'ha d'esmentar que el Grup Parlamentari Popular al Congrés dels Diputats va presentar recurs d'inconstitucionalitat, núm. 8741/2009, davant el Tribunal Constitucional, en relació amb diversos preceptes de la LE. La interposició d'aquest recurs no produeix cap efecte suspensiu i, en conseqüència, es pot dur a terme el desplegament reglamentari que ara es proposa.

La Comissió Jurídica Assessora s'ha manifestat sobre la manca d'efectes suspensius d'aquest recurs i també pel que fa al paràmetre de legalitat que constitueix la llei 12/2009, així al dictamen 251/10, de 15 de juliol, sobre el projecte de decret d'autonomia dels centres:

“Abans d'entrar a examinar el contingut del Projecte normatiu convé posar de manifest dues qüestions prèvies. Una primera fa referència al marc normatiu que cal tenir en compte en el seu examen. En aquest sentit, ja posàrem de manifest en el Dictamen 269/09 que les opcions del legislador català quant al desplegament de la normativa bàsica estatal han de ser plenament respectades pel reglament autonòmic que es dicta en matèria d'educació, el qual es lliga primàriament i directa en una relació jeràrquica amb la Llei 12/2009 allà on desplega la normativa bàsica de l'Estat. El paràmetre de legalitat, per tant, del reglament projectat, és directament la Llei 12/2009 en totes aquelles matèries que es regulen en virtut dels títols competencials compartits ja esmentats. De la mateixa manera que també ho és, com és obvi, en les matèries sotmeses a títols en règim d'exclusivitat.

(...) Aquest marc legal no es desvirtua pel fet –i aquesta és la segona de les qüestions a destacar– que s'hagi interposat, per part de parlamentaris del Grup Popular, el recurs d'inconstitucionalitat 8741/2009 contra la Llei 12/2009 esmentada; recurs que si bé

afecta alguns dels articles citats, no té, en canvi, efectes suspensius i segueixen, per tant, plenament aplicables.”

Tal com s'estableix a l'article 2 LE el sistema educatiu es regeix entre d'altres principis generals pel de “la universalitat i l'equitat com a garantia d'igualtat d'oportunitats i la integració de tots els col·lectius, basada en la coresponsabilitat de tots els centres sostinguts amb fons públics”, així com per “la inclusió escolar i la cohesió social.”

d) La Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació (LODE).

e) La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE).

El Govern de la Generalitat de Catalunya ha interposat recurs d'inconstitucionalitat, número 1377-2014, en relació amb l'article únic de la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, pel qual es modifica, es dóna nova redacció o s'afegeixen els següents preceptes de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació: 6 bis.2 apartats a).3r, b).3r i c).1r; 21.2; 29.1 i .4; 36 bis.1 i 3; 38.2; 41.2 darrer paràgraf, i 3.b); 111 bis.3 i 6; 120.3 paràgraf segon; 144.1 paràgrafs segon i quart, i 147.2 paràgraf segon; les disposicions addicionals trenta quatrena.1; trenta sisena i trenta vuitena.4 darrers tres paràgrafs, i les disposicions finals cinquena i setena bis; així com, de la pròpia Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, la disposició final primera per la qual es modifica l'apartat 3 de l'article 42 de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats; la disposició final tercera, per la qual s'afegeix un apartat 3 a la disposició addicional vuitena de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes, i la disposició final cinquena.4.

Ara bé, escau posar de manifest que la regulació de les necessitats educatives específiques a la LOE no ha sofert modificacions substancials. Així mateix, pel que fa a la conflictivitat relativa a la normativa d'aplicació la Comissió Jurídica Assessora (Dictamen 120/2015 sobre el projecte de decret d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària) conclou:

“En relació amb les normes esmentades, existeix una conflictivitat constitucional diversa, que, això no obstant, no n'afecta la vigència.

Així, diversos aspectes de la Llei 12/2009, d'educació van ser objecte de recurs –recurs 8741/2009- davant el Tribunal constitucional per parlamentaris del Grup Popular, però la presentació d'aquest recurs no comporta efectes suspensius de la vigència de la norma.

El Govern de la Generalitat ha presentat recurs d'inconstitucionalitat –núm.1377/2014- contra diversos preceptes de la LOE als quals dóna nova redacció, o a propis, de la Llei orgànica 8/2013 (LOMCE) (...)

...mentre no es pronunciï la justícia constitucional, només queda oberta la via hermenèutica a fi de buscar una adequació, més substancial que formal, textual o de literalitat entre la norma autonòmica i la norma bàsica estatal, i la norma reglamentària autonòmica i el corresponent referent de rang legal autonòmic. Amb aquesta finalitat, cal

fer ús de totes les tècniques disponibles a fi d'establir la lectura dels preceptes que sigui més coherent amb l'ordenament considerat globalment. ”

f) El Reial Decret 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació primària i el Reial Decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària obligatòria i el Batxillerat.

De fet, ambdós RD exposen de forma molt similar en el seu preàmbul que es promouen criteris de flexibilitat i adaptació a les necessitats dels alumnes:

“El sistema es más flexible porque permite ajustar la oferta formativa y sus itinerarios a la demanda de las familias y a la proximidad de facultades o escuelas universitarias y otros centros docentes, y favorece la especialización de los centros en función de los itinerarios ofrecidos, al mismo tiempo que se plantea que la oferta educativa dé respuesta a las necesidades de todo el alumnado, garantizando la equidad e igualdad de oportunidades y la inclusión educativa.”

g) El capítol IV, del Títol I, del Text Refós de la Llei General de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, es destina al dret a l'educació.

h) El Reial decret 132/2010, de 12 de febrer, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixen els ensenyaments de segon cicle de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària, exposa al preàmbul la necessitat de preveure un règim de requisits de centres amb independència de la titularitat: “*La Ley Orgánica 8/1985, de 3 de julio, reguladora del Derecho a la Educación, establece, en su artículo 14, que todos los centros docentes, independientemente de su titularidad, deberán reunir unos requisitos mínimos referidos a titulación académica del profesorado, relación numérica alumno-profesor, instalaciones docentes y deportivas, y número de puestos escolares, para impartir enseñanzas con garantía de calidad. Por su parte, el artículo 23 de la misma ley condiciona la apertura y funcionamiento de los centros docentes privados al principio de autorización administrativa que se concederá siempre que aquellos reúnan los requisitos mínimos establecidos. (...) la normativa básica relativa a los requisitos de los centros docentes que imparten enseñanzas reguladas en la Ley Orgánica de Educación deberá constituir el denominador común que garantice la prestación del servicio educativo en condiciones de calidad e igualdad para satisfacer el derecho constitucional a la educación.*”

Així mateix la Disposició addicional segona es refereix als centres d'educació especial: “*Las Administraciones educativas competentes adaptarán lo dispuesto en este real decreto a los centros de educación especial que ofrecen enseñanzas dirigidas a alumnos con necesidades educativas especiales que no puedan ser atendidas en el marco de las medidas de atención a la diversidad en los centros ordinarios.*”

i) L'ordenació curricular i la normativa de centres estableix diverses mesures d'atenció a les necessitats educatives:

- El Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària:

"Article 2

Principis generals

(...)

2. La concreció i el desenvolupament del currículum de l'educació primària s'ha d'orientar a l'assoliment per part de tots els alumnes dels objectius d'etapa i a l'adquisició progressiva de les competències bàsiques pròpies de cada àmbit.

(...)

4. L'acció educativa s'emmarca en un sistema educatiu inclusiu que té en compte les diverses experiències i aprenentatges dels alumnes i s'ha d'adaptar de manera personalitzada als seus ritmes evolutius i característiques personals. S'ha de posar un èmfasi especial en la detecció precoç de les dificultats d'aprenentatge per tal que l'alumne rebi una resposta educativa adequada a les seves necessitats al més aviat possible.

Article 11

Atenció a la diversitat dels alumnes

1. L'atenció a la diversitat és el reconeixement i la valoració de les diferents característiques que presenten tots i cadascun dels alumnes, així com la consideració de les seves necessitats d'aprenentatge de forma singular, afavorint que puguin aprendre junts i col·laborar entre ells en experiències d'aprenentatge compartit, rebutjant la uniformitat com a valor.

2. L'atenció a la diversitat afecta el conjunt dels alumnes i de la comunitat educativa, però els centres han de fer un èmfasi especial en els alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu i, més concretament, en l'alumnat amb necessitats educatives especials.

3. El projecte educatiu del centre o el projecte educatiu de ZER han d'incloure els elements curriculars, metodològics, tecnològics i organitzatius que permetin la participació de tots els alumnes, d'acord amb el règim jurídic vigent. Amb caràcter general les accions previstes als centres per atendre la diversitat han de tenir en compte els aspectes següents:

a) La planificació de les activitats generals de l'aula i del centre amb criteris d'accessibilitat universal, a fi de facilitar la participació de tots els alumnes en les activitats ordinàries i afavorir l'adquisició d'aprenentatges.

b) La detecció i prevenció de les dificultats d'aprenentatge, tan aviat com es detectin.

c) La planificació de les mesures i recursos per donar suport als alumnes que manifesten necessitats específiques d'atenció educativa de suport educatiu.

d) El seguiment del progrés i l'ajustament de les mesures i els recursos per a cadascun dels alumnes.

4. L'equip directiu ha de vetllar perquè els alumnes amb necessitats educatives especials vinculades a discapacitats físiques, intel·lectuals o sensorials, de trastorns de l'espectre autista, de trastorns mentals, de trastorns greus de conducta, de malalties degeneratives o de malalties minoritàries que afecten substancialment el desenvolupament i l'aprenentatge que tenen un dictamen d'escolarització o que tinguin un informe de reconeixement de necessitats educatives especials, disposin d'un pla individualitzat en un termini màxim de dos mesos des de la seva escolarització, per tal d'assegurar les condicions adients de qualitat educativa i de benestar relacional.

5. Per als alumnes d'incorporació tardana al sistema educatiu, l'administració educativa ha d'establir i facilitar als centres recursos i mesures d'avaluació del coneixement de les llengües oficials i del grau d'adquisició de les competències, i també mesures d'acollida.

6. En relació amb els alumnes amb trastorns de l'aprenentatge o de la comunicació relacionats amb l'aprenentatge escolar i amb els alumnes d'altres capacitats, el projecte educatiu de cada centre o el projecte educatiu de ZER ha d'incloure els elements metodològics i organitzatius necessaris per a la seva correcta atenció i l'administració educativa ha d'establir protocols perquè el centre pugui identificar els senyals d'alerta el més aviat possible i garantir l'atenció adequada.

7. Els alumnes als quals fan referència els dos apartats anteriors poden disposar d'un pla individualitzat, sempre que es consideri necessari.”

- El decret 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria disposa:

“Article 2

Finalitats

(...)

2. L'educació secundària obligatòria ha de garantir la igualtat real d'oportunitats per desenvolupar les capacitats individuals, socials, intel·lectuals, artístiques, culturals i emocionals de tots els nois i les noies que cursen aquesta etapa. Per aconseguir-ho, cal una educació de qualitat adaptada a les necessitats de l'alumnat que afavoreixi l'èxit escolar i l'equitat en la seva aplicació i distribució en el territori.

Article 17

Orientació educativa

(...)

3. L'orientació educativa s'adreça a tot l'alumnat, és responsabilitat de tot el professorat i inclou l'atenció a la diversitat, l'acció tutorial i l'orientació acadèmica i professional.

Article 18

Atenció a la diversitat dels alumnes

1. L'atenció a la diversitat consisteix en l'aplicació de mesures curriculars, metodològiques, organitzatives i/o psicopedagògiques que permeten personalitzar l'acció educativa per a tots els alumnes.

2. El projecte educatiu de centre ha d'incloure els criteris i els recursos que orientin l'atenció a la diversitat dels alumnes.

3. Les mesures d'atenció a la diversitat poden ser de caràcter general, específic o extraordinari, i poden establir-se de forma temporal o permanent. Aquestes mesures s'apliquen en totes les matèries i en l'acció tutorial, i requereixen la coordinació del l'equip docent.

4. Les mesures de caràcter general garanteixen l'atenció i el suport a tot l'alumnat i inclouen el conjunt d'accions de reforç i ampliació que cada docent preveu a fi i efecte d'ajustar la programació general del grup a les necessitats de tots els alumnes. Això comporta la diversificació dels procediments i les activitats d'aprenentatge i d'avaluació,

tant des de la perspectiva organitzativa com metodològica, i no suposen cap flexibilització ni adaptació del currículum.

5. Les mesures específiques permeten singularitzar i adaptar el currículum als alumnes que ho requereixin, un cop han estat aplicades les mesures generals, d'acord amb els criteris establerts per la comissió d'atenció a la diversitat o per l'òrgan col·legiat que el centre determini. Van adreçades a:

a) Alumnes de primer i segon cursos de l'ESO. Tenen un caràcter preventiu i esdevenen un suport immediat i personalitzat a alumnes amb un baix nivell d'assoliment de les competències bàsiques a l'educació primària i/o que presenten dificultats d'aprenentatge, sobretot en aquells aprenentatges considerats clau i de caràcter més instrumental.

b) Alumnes de tercer i quart cursos de l'ESO. Tenen un caràcter orientador i d'estímul cap a la continuïtat formativa per a alumnes amb dificultats d'aprenentatge i, de vegades, amb risc d'abandonament escolar. Són estratègies de diversificació curricular que permeten organitzar el currículum d'acord amb els àmbits d'aprenentatge i, si escau, amb una clara orientació pràctica.

c) Alumnes amb altes capacitats i alt interès per l'aprenentatge. Poden disposar, si escau, de mesures específiques que donin resposta a les seves necessitats amb relació a l'ampliació i enriquiment curricular al llarg de tota l'etapa, així com la flexibilitat en la durada de l'etapa en determinats casos degudament motivats.

6. Les mesures extraordinàries són estratègies i eines de caràcter didàctic, curricular, psicopedagògic i organitzatiu que es duen a terme un cop han estat aplicades les mesures específiques i en casos molt concrets que requereixen mesures singularitzades. L'accés a aquestes mesures extraordinàries es fa d'acord amb el procediment establert pel Departament d'Ensenyament.

7. El Departament d'Ensenyament pot establir convenis amb ajuntaments, ens locals i altres institucions, per a la realització d'activitats fora del centre en el marc d'aplicació de les mesures específiques i/o extraordinàries per als alumnes de tercer i quart curs, que no han de comportar vinculació laboral o professional.

Article 21

Transicions i continuïtat formativa

(...)

4. L'alumnat que finalitza l'educació secundària obligatòria i encara no ha obtingut el títol de graduat en ESO, ha de disposar de propostes de continuïtat formativa de caràcter professionalitzador i/o acadèmic, orientades a l'obtenció del títol de graduat en ESO i/o del títol professional bàsic, amb col·laboració amb la família o els tutors legals.

5. Excepcionalment, l'alumnat que no hagi finalitzat l'educació secundària obligatòria i presenti trets d'inadaptació social i risc de marginació, fins als 18 anys pot accedir a mesures extraordinàries en situació d'escolarització compartida amb centres que desenvolupin accions formatives de noves oportunitats que promoguin l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria i/o del títol professional bàsic. El Departament d'Ensenyament estableix els procediments que regulen l'accés a aquests programes."

- El Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius:

“Disposicions addicionals

Novena

Centres d'educació especial

1. Les estratègies didàctiques pròpies dels centres especialitzats en educació especial poden incorporar organitzacions globalitzades dels continguts curriculars d'acord amb la resposta integral que han de donar a les necessitats educatives del seu alumnat.

2. Aquests centres disposen de professorat especialista i personal d'atenció educativa especialista que actuen de manera coordinada per donar resposta educativa adequada al seu alumnat.

3. Els centres especialitzats en educació especial poden dur a terme, en els centres educatius i en les condicions que el Departament d'Educació ha de determinar, programes i serveis específics de suport a l'educació inclusiva de l'alumnat amb discapacitat en centres ordinaris. Aquestes actuacions s'han de coordinar amb els serveis educatius.

4. Els centres públics d'educació especial tenen la denominació genèrica de centres especialitzats en educació especial.”

- El decret 155/1994 de 28 de juny, pel qual es regulen els serveis educatius del Departament d'Ensenyament.

Els serveis educatius, en els termes que s'estableixen a la Llei 12/2009, del 10 de juliol, tenen entre les seves funcions la de donar suport a l'activitat educativa, per mitjà de l'assessorament psicopedagògic als centres, al professorat, als alumnes i a les famílies, la d'orientar sobre el procés d'escolarització les famílies dels alumnes amb necessitats educatives específiques, dels alumnes amb trastorns d'aprenentatge o comunicació relacionats amb l'aprenentatge escolar i dels alumnes amb altes capacitats, la d'atendre especialment les situacions en què l'escolarització dels alumnes nous o amb risc d'exclusió social té implicacions en l'àmbit de la integració lingüística.

- El decret 75/2007, de 27 de març, pel qual s'estableix el procediment d'admissió de l'alumnat als centres en els ensenyaments sufragats amb fons públics que dedica el capítol IV a l'admissió d'alumnes amb necessitats educatives especials.

j) Així mateix, cal fer-se ressò de diversa normativa en què es fa referència al procés educatiu:

- La Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat, estableix a l'article 32 les condicions d'accessibilitat en la comunicació en l'àmbit de l'ensenyament:

“1. El departament competent en matèria d'ensenyament ha de garantir als alumnes amb discapacitat sensorial, sia auditiva, sia visual, sia auditiva i visual alhora, i també als alumnes amb dificultats de lectura o de comprensió greus, un procés educatiu en les condicions adequades que tinguin en compte la diversitat funcional i permeti d'ajustar l'accés a la comunicació i el currículum a les necessitats de cada cas.”

2. *Amb relació als alumnes amb discapacitat, el departament competent en matèria d'ensenyament:*

a) *Ha de garantir a les famílies o els tutors dels infants amb discapacitat auditiva la informació sobre les modalitats educatives per a llur escolarització, perquè puguin escollir lliurement entre la modalitat educativa oral o la bilingüe en els centres que es determinin, i ha de garantir l'aprenentatge i l'ús de la modalitat escollida.*

b) *Ha de garantir l'aprenentatge i l'ús del sistema de lectoescriptura en Braille als alumnes cecs, als alumnes sordcecs i als alumnes amb discapacitat visual greu, en els casos en què es valori com a adequat, i ha de garantir les adaptacions necessàries perquè les aules compleixin les condicions que permetin als alumnes amb baixa visió d'aprendre en sistemes de lectoescriptura tinta i visuals, d'acord amb les circumstàncies i les necessitats dels alumnes amb discapacitat visual.*

c) *Ha de garantir l'accés a materials educatius en format de lectura fàcil i amb lletra ampliada als alumnes que tenen dificultats de lectura degudes a discapacitats cognitives, trastorns de l'aprenentatge o altres factors causals, i ha de garantir que els professionals que han d'atendre aquests alumnes coneixen les estratègies d'aprenentatge i les ajudes tècniques adequades per a aquests casos.*

3. *El departament competent en matèria d'ensenyament ha de difondre el respecte a les persones sordes o sordcegues que es comuniquen en llengua oral i el coneixement i l'existència d'aquesta modalitat i dels mitjans de suport a la comunicació oral, lingüístics i tecnològics, i ha d'establir plans de formació específics per a garantir que el personal docent i els professionals que han d'atendre els alumnes amb discapacitat sensorial, sia discapacitat auditiva, sia discapacitat visual, sia sordceguesa, tinguin la formació adequada.*

4. *El Govern ha de prioritzar acords de recerca amb les universitats i l'Institut d'Estudis Catalans sobre l'aprenentatge del català per a les persones sordes que es comuniquen oralment, sens perjudici de poder acordar-ne amb altres institucions o entitats que també facin recerca en aquest àmbit.*

5. *El Govern ha de garantir el compliment del que disposen els apartats 3 i 4 per a les persones sordes o sordcegues signants, d'acord amb el que estableix la Llei 17/2010, del 3 de juny, de la llengua de signes catalana.*

6. *Les administracions públiques poden cooperar amb les universitats i els centres d'ensenyament no reglats i les entitats associatives per a facilitar l'ús de la llengua oral, dels mitjans de suport a la comunicació oral i de la llengua de signes catalana.*

7. *El Govern ha de promoure acords amb les universitats per a fomentar la recerca de noves metodologies pedagògiques per a les persones amb discapacitat i la recerca en l'àmbit de les tecnologies emergents en matèria d'accessibilitat."*

- La Llei 17/2010, del 3 de juny, de la llengua de signes catalana

"Article 5

L'aprenentatge de la llengua de signes catalana

1. *Els serveis públics educatius garanteixen la informació a les mares, els pares o els tutors d'infants sords i sordcecs sobre les modalitats educatives disponibles per a llur escolarització, perquè puguin escollir lliurement entre la modalitat educativa oral, en què la llengua oral és la llengua vehicular, o la modalitat educativa bilingüe, en què la llengua de signes catalana és la llengua vehicular, juntament amb l'aprenentatge de les llengües oficials a Catalunya.*

2. *En l'àmbit escolar, es garanteix l'aprenentatge de la llengua de signes catalana en la modalitat educativa bilingüe, en què és llengua vehicular d'ensenyament juntament amb el català, com a llengua pròpia i vehicular del sistema educatiu, i les altres llengües orals i escrites oficials a Catalunya.*

3. *El departament competent en matèria d'educació, per mitjà dels plans d'estudis generals, ha de difondre l'existència de la llengua de signes catalana i fomentar el respecte pels valors de la diversitat lingüística.*

4. *En l'ensenyament superior no universitari, s'ha de disposar d'una titulació professional de llengua de signes catalana.*

5. *L'Administració educativa facilita l'aprenentatge de la llengua de signes catalana a les persones sordes i sordcegues adultes i, en general, a qui la vulgui aprendre.*

Article 6

La docència i la recerca en la llengua de signes catalana

1. *El departament competent en matèria d'educació, d'una manera coordinada amb els diferents departaments competents, ha d'establir per reglament les matèries docents i la certificació corresponent per a garantir que el personal docent que ha de desenvolupar la seva tasca amb persones sordes i sordcegues usuàries de la llengua de signes catalana tingui la formació i l'acreditació corresponents.*

2. *El departament competent en matèria d'educació ha d'establir els plans de formació específics per al personal docent que hagi d'atendre alumnes en llengua de signes catalana i la certificació d'aquesta formació.*

3. *El Govern ha de prioritzar els acords de recerca sobre la llengua de signes catalana amb l'Institut d'Estudis Catalans i les universitats, sens perjudici que s'hi pugui arribar amb altres institucions o entitats que també realitzin activitats de recerca en aquest àmbit."*

- Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, que dedica el capítol V, del Títol II a l'educació.

- La Llei 12/2007, de l'11 d'octubre, de serveis socials:

"Article 39

Disposició general

1. *El Govern i el departament competent en matèria de serveis socials han de vetllar per garantir la coordinació i la integració adequades del sistema de serveis socials amb els altres sistemes que contribueixen al benestar de les persones.*

2. *Les mesures de coordinació s'han de dirigir especialment als àmbits de salut, educació, ocupació, justícia, habitatge i cultura i han de garantir l'intercanvi de la informació necessària per a detectar situacions d'alt risc social i intervenir-hi."*

k) Finalment, escau fer referència a la tendència de la comunitat internacional que s'ha fet ressò del fet que l'escola inclusiva és el mitjà per assolir una educació de qualitat més justa i equitativa i així s'ha tractat per la Unió Europea.

Així ho entén el Tribunal Constitucional en Sentència 10/2014, de 27 de gener, que conclou la necessitat d'interpretar els preceptes constitucionals vigents a la llum dels tractats internacionals:

“Para analizar esta cuestión debemos tener presente el marco normativo específico sobre el derecho a la educación de las personas con discapacidad, constituido por el art. 27 CE, que reconoce el derecho de todos a la educación, el art. 14 CE que prohíbe “discriminación alguna” por “cualquier circunstancia o condición personal” y el art. 49 CE que, sin reconocer derechos fundamentales, sí ordena a los Poderes públicos realizar una política de integración de los discapacitados. Estos preceptos, como este Tribunal ha venido afirmando desde la temprana STC 38/1981, de 23 de noviembre, FJ 4, han de ser interpretados, en virtud del art. 10.2 CE, a la luz de lo dispuesto en los tratados internacionales que España haya celebrado sobre la materia.

En este sentido, cobra especial relevancia la Convención sobre los derechos de las personas con Discapacidad de 13 de diciembre de 2006, ratificada por el Estado español mediante Instrumento de Ratificación publicado en el BOE el 21 de abril de 2008, que parte como principio de “la necesidad de promover y proteger los derechos humanos de todas las personas con discapacidad, incluidas aquellas que necesitan un apoyo más intenso” (Preámbulo, letra j). Respecto del derecho a la educación, su art. 24.1 les reconoce expresamente el mismo a las personas discapacitadas, indicando que para “hacer efectivo este derecho sin discriminación y sobre la base de la igualdad de oportunidades, los Estados Partes aseguran un sistema de educación inclusivo a todos los niveles”, debiendo garantizar dichas Partes, según el art. 24.2, entre otras medidas, que “las personas con discapacidad no queden excluidas del sistema general de educación ...”; “se hagan los ajustes razonables en función de las necesidades individuales”; “se preste el apoyo necesario a las personas con discapacidad, en el marco del sistema general de educación, para facilitar su formación efectiva”; “Se faciliten medidas de apoyo personalizadas y efectivas en entornos que fomenten al máximo el desarrollo académico y social, de conformidad con el objetivo de la plena inclusión” (letras a,c,d y e, respectivamente). En el art. 2 de la Convención se prohíben todas las formas de discriminación de estas personas, entre ellas “la denegación de ajustes razonables”, entendiéndose por éstos “las modificaciones y adaptaciones necesarias y adecuadas que no impongan una carga desproporcionada o indebida, cuando se requieran en un caso particular, para garantizar a las personas con discapacidad el goce o ejercicio, en igualdad de condiciones con las demás, de todos los derechos humanos y libertades fundamentales”.

En nuestro ordenamiento la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación, también prevé en su art. 74.1 que “la escolarización del alumnado que presenta necesidades educativas especiales se regirá por los principios de normalización e inclusión y asegurará su no discriminación y la igualdad en el acceso y la permanencia en el sistema educativo”, de forma que la escolarización de estas personas en unidades o centros de educación especial “sólo se llevará a cabo cuando sus necesidades no puedan ser atendidas en el marco de las medidas de atención a la diversidad de los centros ordinarios”. Dicha norma dispone, por otra parte, que la valoración de las necesidades educativas de este alumnado se realizará “por personal con la debida cualificación y en los términos que determinen las Administraciones educativas”, correspondiendo a éstas últimas “promover la escolarización en la educación infantil del alumnado que presente necesidades educativas especiales” (art. 74, 2 y 4).

De la normativa anterior se desprende como principio general que la educación debe ser inclusiva, es decir se debe promover la escolarización de los menores en un centro de educación ordinaria, proporcionándoseles los apoyos necesarios para su integración en el sistema educativo si padecen algún tipo de discapacidad. En definitiva, la Administración educativa debe tender a la escolarización inclusiva de las personas

discapacitados y tan sólo cuando los ajustes que deba realizar para dicha inclusión sean desproporcionados o no razonables, podrá disponer la escolarización de estos alumnos en centros de educación especial. En este último caso, por respeto a los derechos fundamentales y bienes jurídicos afectados, en los términos que hemos expuesto anteriormente, dicha Administración deberá exteriorizar los motivos por los que ha seguido esta opción, es decir por qué ha acordado la escolarización del alumno en un centro de educación especial por ser inviable la integración del menor discapacitado en un centro ordinario.(FJ4).”

Així, a l'article 5 del Tractat de la Unió, modificat pel Tractat de Lisboa (2007) s'estableix que les polítiques i accions de la Unió tractaran de lluitar contra tota discriminació, entre d'altres, per raons de discapacitat.

També la Convenció Internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat, aprovada el 13 de desembre de 2006 per la Assemblea General de las Naciones Unidas, (BOE núm. 96, de 21 d'abril de 2008) en què es considera a les persones amb discapacitat com titulars de drets i que correspon als poders públics garantir-ne l'exercici efectiu.

La Unió Europea ha elaborat l'Estratègia europea sobre discapacitat 2010-2020, en què identifica vuit àrees primordials d'actuació, la primera de les quals és l'accessibilitat als béns i els serveis, especialment els serveis públics, i la utilització de dispositius de suport per les persones amb discapacitat.

1.3 Tramitació

Pel que fa a la tramitació que ha de seguir aquest projecte:

En els termes de l'art. 66 de la Llei 26/2010, atès que l'aprovació de la disposició reglamentària correspon al Govern, la iniciativa s'ha de posar en coneixement dels diferents departaments durant un termini de 15 dies, prèviament als tràmits d'audiència i d'informació pública, a través del Sistema d'Informació, Gestió i Tramitació dels Documents de Govern (SIGOV), a l'efecte que, finalitzada aquesta audiència, es pugui presentar la proposta normativa al Consell Tècnic (apartat II).

D'acord amb les Directrius sobre contingut de l'expedient i procediment d'elaboració de disposicions de caràcter general, apartat II, del contingut de l'expedient, s'ha sol·licitat informe en relació amb l'impacte pressupostari al Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

S'ha de donar tràmit al Consell Escolar de Catalunya, com a organisme superior de consulta i participació dels sectors afectats en la programació general de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit de la Generalitat, en relació amb els projectes de disposicions generals que hagi d'aprovar el Govern, en els termes de l'art. 171.3 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol.

Així mateix, el projecte s'ha de sotmetre a informació pública, d'acord amb l'article 68 LRJPAPC, i a audiència als interessats, d'acord amb el que s'exposa a la memòria general del projecte.

D'acord amb l'anteriorment exposat a aquest informe, en atenció a diversos pronunciaments de la Comissió Jurídica Assessora (per tots dictamen 241/2016, de 15 de setembre, sobre el Projecte d'ordre per la qual s'estableix el currículum del cicle formatiu de grau mitjà de navegació i pesca de litoral), la memòria general del projecte ha fet esment al tràmit participatiu, als efectes previstos en l'article 69.1 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, en tant que estableix que el dret a participar dels ciutadans: *"es pot exercir amb relació a les iniciatives normatives en què, per la importància que tenen o per la matèria que regulen, l'Administració pública considera pertinent obrir aquest procés participatiu des de l'inici de la tramitació del procediment administratiu."*

En aquest sentit, s'adjunta com a annex a la memòria general la relació d'institucions, entitats, associacions de professionals i de famílies i experts, que s'han consultat en l'elaboració del Projecte de decret. En aquest annex s'hi fa constar que la proposta que ara inicia la tramitació ha intentat assolir el màxim consens amb totes les entitats i experts que han format part del procés participatiu dut a terme en la seva elaboració, que inclouen tant els centres públics com els centres privats, les famílies i entitats representatives del sector que, al seu torn, també seran consultades en tràmit d'audiència d'acord amb l'anteriorment esmentat.

La memòria general també es fa ressò de les previsions de l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, relatiu a la consulta pública amb caràcter previ a l'elaboració i redacció d'una disposició normativa, que ha entrat en vigor el 2 d'octubre de 2016, és a dir, amb posterioritat a l'inici de la tramitació d'aquest projecte de decret, segons s'acredita a l'expedient, i com es comprova pels informes justificatius que s'annexen a la memòria d'avaluació, alguns dels quals són anteriors a aquesta data, com el de la Direcció General de Centres Públics, el de la Direcció de Serveis i el de l'Institut Català de les Dones.

De fet, els antecedents directes d'aquesta proposta de decret es troben en el decret que va iniciar la seva tramitació durant el 2015, incorporat a SIGOV amb número d'expedient SIG15ENS0791, que es va arxivar per fi de legislatura i que ara es tramita de nou, si bé, fonamentat en el projecte anteriorment tramitat.

Segons es determina a l'article 69 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, esmentat, el Portal de la Transparència inclourà l'inici de la tramitació del projecte, juntament amb la versió inicial i la documentació que l'acompanya, i s'hi donarà informació actualitzada sobre l'estat de la tramitació.

Ateses les mesures que s'exposen a la memòria d'avaluació relatives al personal, d'acord amb la disposició addicional desena de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, dels òrgans de negociació i de representació del personal docent, el projecte s'ha de presentar a la Mesa Sectorial d'Educació i, si correspon, atès el personal que es pugui veure afectat al Comitè Intercentres del Personal Laboral del Departament d'Ensenyament a l'empara de la normativa sobre negociació col·lectiva.

Com a mitjà de col·laboració entre els ens locals i l'Administració de la Generalitat, s'ha de presentar a la Comissió Mixta Departament d'Ensenyament i les Entitats Municipalistes, establerta a l'art. 162 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.

En aquest sentit, si escau, l'expedient haurà d'incloure una memòria de les observacions i les al·legacions presentades en els tràmits de consulta interdepartamental, audiència, informació pública i informes, i també de les raons que han dut a desestimar-les, si és el cas (art. 64.5 LRJPAPC).

D'acord amb l'art. 65 LRJPAPC i amb el Reglament dels serveis jurídics de la Generalitat de Catalunya, aprovat pel Decret 57/2002, de 19 de febrer, de modificació del Decret 257/1997, de 30 de setembre, la darrera versió del projecte de Decret, per trametre a la Comissió Jurídica Assessora, ha d'incorporar el corresponent informe jurídic, que es correspon amb l'anomenat informe jurídic final segons les directrius sobre contingut de l'expedient i procediment d'elaboració de disposicions de caràcter general, aprovades per Acord de Govern de 19 de maig de 2009.

També amb caràcter previ a la sol·licitud de dictamen a la Comissió Jurídica Assessora, d'acord amb l'art. 8.1 b) del Decret 413/2011, de 13 de desembre, del Reglament del Consell Tècnic, aquest projecte de Decret s'ha de sotmetre al Consell Tècnic (apartat III B), i, un cop emès aquest dictamen, s'haurà de veure novament en Consell Tècnic (apartat IV), en relació amb les consideracions formulades al dictamen de la Comissió esmentada.

Paral·lelament al Consell Tècnic (apartat IV), d'acord amb l'article 7.3 del Text únic de la Llei de la funció pública de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, aprovat per Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, caldrà incloure aquest projecte en l'ordre del dia de la Comissió Tècnica de la Funció Pública i sol·licitar informe a la Direcció General de Funció Pública, si el text del projecte, a aprovar pel Govern, inclou disposicions en matèria de personal.

El dictamen de la Comissió Jurídica Assessora és preceptiu atès que es tracta d'una disposició reglamentària per a desplegar les lleis o el dret europeu i llurs modificacions, en els termes de l'art. 69 LRJPAPC, i que es comprèn en l'àmbit d'aplicació de l'art. 8.2 b) la Llei 5/2005, de 2 de maig, de la Comissió Jurídica Assessora.

Dictaminat el projecte per la Comissió, el final del preàmbul de la versió definitiva del projecte hi ha de fer concreta referència als efectes de donar compliment a l'art. 13.2 de la Llei esmentada en quant preveu que les disposicions adoptades sobre qüestions sobre les quals la Comissió Jurídica Assessora ha informat preceptivament han de consignar si es formulen d'acord amb el dictamen emès o si es formulen, simplement, havent-lo vist.

La mateixa previsió es fa a l'article 38 del Decret 69/2006, d'11 d'abril, d'aprovació del Reglament d'organització i funcionament de la Comissió Jurídica Assessora, segons el qual les disposicions que es dictin amb posterioritat al dictamen preceptiu de la Comissió han d'expressar que es dicten "d'acord" amb el dictamen quan s'hi ajustin en els punts essencials o, si escau, que es dicten després d'haver-lo "vist", quan el dictamen contingui observacions obstatives a la legalitat de l'acte o disposició que no han estat tingudes en compte per l'òrgan que ha de resoldre.

Finalment, d'acord amb l'art. 13.5 de la Llei 5/2005, de 2 de maig, atès que es tracta d'un dictamen preceptiu, caldrà comunicar la resolució que s'adopti a la Comissió Jurídica Assessora.

2. Objecte i contingut

D'acord amb el marc normatiu anteriorment exposat, les polítiques inclusives en l'àmbit educatiu demanden d'avançar cap a l'accessibilitat i la flexibilitat en el sistema educatiu, la implicació de la comunitat educativa i la participació de tot l'alumnat en la cultura inclusiva, fent necessari adequar el marc regulador a aquests objectius, en concret el vigent decret 299/1997, de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

La cultura inclusiva en l'àmbit educatiu s'inclou a la Llei 12/2009, del 10 de juliol, entre els principis rectors del sistema educatiu, en els termes anteriorment transcrits, i específicament a l'art. 81.1 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, que estableix que l'atenció educativa de tots els alumnes es regeix pel principi d'escola inclusiva, que ara escau desenvolupar.

El projecte té per objecte l'atenció educativa de tot l'alumnat amb la finalitat d'atendre la diversitat dels alumnes i promoure la inclusió i la cohesió social, que inclou les mesures i suports per donar resposta a les necessitats educatives de tot l'alumnat, així com l'adaptació dels requisits mínims dels centres d'educació especial.

Tots els alumnes participen de l'atenció educativa amb la finalitat que puguin assolir els objectius establerts amb caràcter general per a cadascuna de les etapes educatives, això no és obstacle al fet que els alumnes puguin presentar necessitats de suport educatiu diferenciades:

- a) Els alumnes amb necessitats educatives especials associades a discapacitats físiques, intel·lectuals o sensorials, trastorns de l'espectre autista, trastorns greus de conducta, trastorns mentals, i malalties degeneratives greus i minoritàries.
- b) Els alumnes d'origen estranger amb necessitats educatives derivades de la incorporació tardana al sistema educatiu, de la falta de domini de la llengua vehicular dels aprenentatges i de l'escolaritat prèvia deficitària.
- c) Els alumnes amb necessitats educatives derivades de situacions socioeconòmiques i socioculturals especialment desfavorides.
- d) Els alumnes amb trastorns d'aprenentatge o de comunicació, entesos, aquests últims, com a trastorns que afecten l'adquisició i l'ús funcional del llenguatge.
- e) Els alumnes amb altes capacitats derivades de la superdotació intel·lectual, els talents simples i complexos i la precocitat.
- f) Els alumnes amb risc d'abandonament escolar prematur.

En concordança amb aquestes necessitats diferenciades s'estableixin tres nivells de mesures i suports:

- a) Mesures i suports universals que preveuen l'atenció a tots els alumnes.
- b) Mesures i suports addicionals que permeten ajustar la resposta educativa, de forma flexible, temporal i preventiva.
- c) Mesures i suports intensius que són específics i adaptats a la singularitat dels alumnes amb necessitats educatives especials.

3. Consideracions

En el decurs de la tramitació, cal dur a terme una revisió del projecte d'acord amb els principis relatius a l'elaboració de les disposicions normatives, entre d'altres el principi d'economia, pel qual les disposicions s'han de formular breument, de forma concisa i en forma activa; el principi de claredat de les disposicions jurídiques, d'acord amb el qual el destinatari de la norma i el comportament prescrit han de ser fàcilment individualitzats i identificats dins del text del projecte; així com el principi de l'ordre sistemàtic, que exigeix una estructuració interna coherent.

De forma més concreta, s'ha de revisar el projecte d'acord amb les "Regles per a l'elaboració de les normes". A tall d'exemple pel que fa a l'ús de les formes verbals en bona tècnica normativa ha de ser en present (regla 25).

Aquesta revisió, com s'ha posat de manifest per la Comissió Jurídica Assessora (Dictamen 213/10, 17 de juny), també ha de tenir en compte la funció pròpia de tota norma reglamentària que no s'ha de limitar a reproduir la norma que desplega sinó que, precisament, els ha de desenvolupar, missió que comporta una certa dosi d'innovació que s'ha de derivar en l'àmbit de la precisió i de la complementaritat.

Sota aquests paràmetres resultarien sobrerres previsions com les dels articles 5.1 i .4 i 19.5 en tant que no fan cap desenvolupament:

“Article 5

1 D'acord amb la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació correspon al Departament, en un context d'organització flexible dels ensenyaments d'educació infantil i d'educació bàsica, establir els criteris que han de regir l'atenció a la diversitat i orientar els centres per a l'aplicació de les mesures organitzatives i curriculars corresponents.

(...)

4 Les mesures i els suports detallats en aquest article estan recollits en el Decret 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil, el Decret 181/2008, de 9 setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil, el Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària i el Decret 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. En aquest darrera normativa, els termes emprats de mesures generals, específiques i extraordinàries, són anàlegs, respectivament, a les denominacions de mesures universals, addicionals i intenses, que desenvolupa aquest Decret.

Article 19

(...)

5 L'article 102 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, dota els centres públics d'un marc per a l'exercici de la seva autonomia en matèria de gestió del personal docents i professionals d'atenció educativa i atribueix a les direccions dels centres educatius públics, en funció de les necessitats derivades del projecte educatiu i concretades en el projecte de de direcció del centre, la capacitat de proposar al Departament d'Ensenyament lloc docents per als quals sigui necessari el compliment de requisits addicionals de titulació o de capacitació professional docent.”

El mateix succeeix a l'article 15.1 del projecte que disposa: *“1 Els centres educatius que imparteixen ensenyaments de batxillerat han de fer les adaptacions pertinents i facilitar les ajudes tècniques necessàries perquè els alumnes amb trastorns d'aprenentatge i els alumnes amb discapacitat puguin cursar aquests estudis, i han d'aplicar també mesures específiques per als alumnes amb altes capacitats, com preveu l'article 61.5 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació”.*

Aquest apartat únicament reproduïx el que s'estableix a la Llei d'educació, a més, igual que fa la Llei, es refereix també a les altes capacitats, tanmateix, si bé l'article 61.5 de la Llei d'educació determina que el Departament d'Ensenyament ha de regular i impulsar mesures específiques per als alumnes amb altes capacitats, aquestes mesures no s'estableixen, llevat de la referència a aquests alumnes a l'article 15.3, pel que fa a batxillerat.

En relació amb el principi de simplificació, a tall d'exemple, l'article 1 exposa que l'objecte és garantir que tots els centres educatius siguin inclusius i l'article 2 reitera el fet que la norma és d'aplicació a tots els centres:

“Article 1

Objecte

Aquest Decret té per objecte garantir que tots els centres educatius siguin inclusius mitjançant l'establiment de criteris que orientin l'organització i la gestió dels centres, l'ordenació de mesures i suports per a l'atenció educativa i per a la continuïtat formativa de tots i cadascun dels alumnes, i la transformació dels actuals centres d'educació especial en centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos per completar la xarxa de suports a l'educació inclusiva.

Article 2

Àmbit d'aplicació

Tots els centres docents sostinguts amb fons públics dins l'àmbit de l'ensenyament no universitari, que imparteixin qualsevol cicle o etapa de l'educació prèvia a l'educació universitària, sens perjudici del que estableix la disposició addicional primera respecte als centres privats no sostinguts amb fons públics.

Per tant, ambdós articles es poden refundre, fins i tot amb les previsions de la disposició addicional primera, que esmenta l'article 2, relativa als centres privats. Amb la refosa també s'afavoreix de simplificar-ne el contingut, en concordança amb l'article 8.1 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, que determina els ensenyaments inclosos al sistema educatiu: *"El sistema educatiu comprèn els ensenyaments regulats en el títol V, els centres que els imparteixen i els serveis educatius, qualssevol que siguin els destinataris de l'ensenyament, la titularitat del centre i el seu sistema de finançament."*

A més, en el benentès que la proposta de decret porta per títol de l'atenció educativa, fora convenient que l'article 1 n'establís una definició i aleshores l'article 2 determinaria l'objecte.

Una possible proposta, que inclouria una definició d'atenció educativa, una simplificació dels actuals articles 1 i 2 de la disposició final primera tindria el contingut següent:

Decreto

Article 1

Definició

L'atenció educativa comprèn el conjunt de mesures i suports destinats a tots els alumnes amb la finalitat d'afavorir-ne el desenvolupament personal i social i d'avançar en l'assoliment de les competències de cada etapa educativa en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

Article 2

Objecte

1. Establir les mesures i suports per a l'atenció educativa i per a la continuïtat formativa dels alumnes del centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu que garanteixin el principi d'escola inclusiva

2. Als centres docents privats no sostinguts amb fons públics els és d'aplicació el que es preveu en a l'article 20.1. (*sens perjudici que caldria revisar la referència a aquests articles d'acord amb la nova numeració*).

En relació amb les previsions de l'article 1 del projecte de decret, es fa referència a la "xarxa de suports a l'educació inclusiva", que no està definida al projecte.

Així mateix, es fa referència a la transformació dels actuals centres d'educació especial en centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos, es comprova que també s'estableix a la disposició addicional quarta, el redactat d'ambdós preceptes pot resultar confús pel que fa al moment en què es porta a terme la transformació, ja que l'article 1 sembla determinar la transformació i la disposició addicional quarta la remet a un futur que, de fet, no es concreta:

"Article 1

Objecte

Aquest Decret té per objecte (...) la transformació dels actuals centres d'educació especial en centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos per completar la xarxa de suports a l'educació inclusiva.

(...)

Quarta

El Departament d'Ensenyament promourà i planificarà el procés de transformació de centres d'educació especial en centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos a centres ordinaris, i regularà l'organització i el funcionament d'aquests serveis i recursos."

D'acord amb les regles i criteris de revisió esmentats, fora convenient unificar ambdós apartats en una única disposició transitòria i fins i tot completar-ne la redacció per tal de concretar-ne un calendari, sense perjudici que en tot cas caldrà analitzar totes les afectacions d'aquestes previsions d'acord amb la Llei orgànica d'educació i amb la llei 12/2009, del 10 de juliol, que estableixen la tipologia de centres en: centres ordinaris i centres d'educació especial, que poden ser públics i privats, i es distingeix el règim de creació i autorització i, per tant, un centre "proveïdor de serveis i recursos" per tal que sigui centre educatiu s'ha de poder incloure en el règim vigent de centres, altrament es pot arribar a entendre que aquesta transformació comportaria que els centres d'educació especial, tant públics com privats, no siguin centres educatius.

La mateixa reflexió es pot fer en relació amb l'article 20 del projecte relatiu als centres d'educació especial transformats en centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos que en l'apartat 3 estableix:

"3 En el marc d'aquesta col·laboració i d'acord amb l'article 81.4 de la Llei d'educació, els centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos poden oferir suport als docents d'escoles i centres d'educació secundària per orientar i concretar les actuacions més ajustades a les necessitats educatives de l'alumnat i desenvolupar programes específics de suport a l'escolarització dels alumnes, sempre en coordinació amb els equips directius i els serveis educatius, i en els centres ordinaris que el Departament determini.

Els programes específics de suport a l'escolarització poden ser de dos tipus:

a) *De col·laboració en l'atenció directa als alumnes amb necessitats educatives especials en coordinació amb l'equip directiu, el tutor, l'equip docent de l'alumne, l'equip directiu i els serveis educatius.*

b) *D'aplicació de programes d'estimulació de la comunicació i el llenguatge, les habilitats adaptatives, l'autoregulació emocional o altres."*

Es pot entendre, d'aquest article, que es tracta de centres que col·laboren a diversos nivells, però fora convenient clarificar que són centres educatius en els termes de l'article 72 de la Llei 12/2009 del 10 de juliol, "Tenen la consideració de centre educatiu els centres que, creats o autoritzats, i independentment de qui en tingui la titularitat, imparteixen ensenyaments dels que estableix el títol V i estan inscrits en el registre de centres que gestiona el Departament.", i que en tot cas com a centres educatius especialitzats en educació especial poden desenvolupar programes específics de suport a l'escolarització en centres ordinaris.

També cal valorar si serà necessari completar altres aspectes del projecte. En aquest sentit l'atenció educativa pot fer referència a dades especialment sensibles, es pot considerar la inclusió d'una disposició addicional relativa a l'obtenció i el tractament de les dades i a la necessitat d'adoptar les mesures per garantir-ne la seguretat i confidencialitat.

Així mateix, el projecte inclou entre els alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu els alumnes amb altes capacitats, però, d'acord amb el que ja s'ha exposat anteriorment, el contingut del decret no preveu cap tractament específic per a aquests alumnes llevat d'una breu referència en els ensenyaments de batxillerat. De fet es deroga l'article 9 del decret 299/1997, de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials, que fa diverses previsions en relació amb els alumnes amb altes capacitats que, en canvi al projecte actual no s'estableixen: "9.4 *Quan l'avaluació psicopedagògica ho aconselli, es podrà autoritzar l'anticipació de l'inici de l'escolaritat obligatòria així com la reducció de la durada d'aquesta respecte al que s'estableix amb caràcter general, d'acord amb el procediment establert pel Departament d'Ensenyament i les especificitats recollides a l'Ordre de 24 d'abril de 1996 del Ministeri d'Educació.*"

Escau també fer notar que hi ha una certa complexitat en la terminologia d'aquest projecte, convé utilitzar sempre un mateix terme per a un mateix significat dintre d'un text normatiu (regla 45), cal revisar el projecte sota aquesta premissa.

Així, es comprova que d'acord amb l'article 3.4 del projecte dins de la categoria general de "necessitats específiques de suport educatiu", s'hi inclouen supòsits diferents:

4 A fi d'orientar la previsió del tipus i de la intensitat de suports que es puguin requerir, es consideren alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu:

- a) *Els alumnes amb necessitats educatives especials associades a discapacitats físiques, intel·lectuals o sensorials, trastorns de l'espectre autista, trastorns greus de conducta, trastorns mentals, i malalties degeneratives greus i minoritàries.*
- b) *Els alumnes d'origen estranger amb necessitats educatives derivades de la incorporació tardana al sistema educatiu, de la falta de domini de la llengua vehicular dels aprenentatges i de l'escolaritat prèvia deficitària.*
- c) *Els alumnes amb necessitats educatives derivades de situacions socioeconòmiques i socioculturals especialment desfavorides.*
- d) *Els alumnes amb trastorns d'aprenentatge o de comunicació, entesos, aquests últims, com a trastorns que afecten l'adquisició i l'ús funcional del llenguatge.*
- e) *Els alumnes amb altes capacitats derivades de la superdotació intel·lectual, els talents simples i complexos i la precocitat.*
- f) *Els alumnes amb risc d'abandonament escolar prematur.*

Posteriorment, l'article 8.2 del projecte en relació amb les mesures i suports intensius disposa que "*Es planifiquen per als alumnes amb necessitats educatives especials*", és a dir sembla que seria només per als alumnes de l'article 3.4 a), anteriorment transcrit. Tanmateix, l'article 8.3 disposa que les mesures es determinen a partir del reconeixement "*de risc d'abandonament escolar prematur*", és a dir, els alumnes de l'article 3.4 f). Cal aclarir doncs, si les mesures i suports intensius són únicament per a necessitats educatives especials o també per altres supòsits de necessitats específiques.

Pel que fa al tipus de mesures i suports, són de tres tipus: universals, addicionals i intensius.

Ara bé, l'article 14.6, en relació amb alumnes en situació d'escolarització compartida en centres que desenvolupen accions formatives de noves oportunitats, fa referència a "mesures extraordinàries". Cal concretar si es tracta d'un quart tipus de mesures i suports, o bé, és una mesura que es pot incloure en un dels tres tipus establerts.

Així mateix, en relació amb els centres que desenvolupen accions formatives de noves oportunitats, l'article 14.8 del projecte estableix que "*els centres de noves oportunitats són centres educatius que únicament imparteixen programes de noves oportunitats*", ara bé, d'acord amb l'exposat anteriorment, l'article 72 de la Llei 12/2009 del 10 de juliol, només poden ser centres educatius aquells que imparteixen ensenyaments del sistema educatiu.

En aquest sentit, l'article 121 de la Llei orgànica d'educació ha previst la figura de l'especialització curricular dels instituts per tal de programar una oferta educativa ajustada a les diverses necessitats, es tracta de centres educatius amb caràcter singular, però que fan oferta dins el sistema educatiu. D'acord amb això la previsió relativa a centres de noves oportunitats es podria concretar en el sentit que els centres ordinaris inclouen aquells centres que disposen d'especialització curricular en relació amb els programes de noves oportunitats.

En concordança amb això, s'ha de revisar també la disposició addicional segona dels "Centres educatius de noves oportunitats": "*El Departament d'Ensenyament crea els centres educatius de noves oportunitats, als quals se'ls aplica el règim dels centres ordinaris vigent.*". Primer en relació amb l'article 74 de la Llei d'educació, que estableix el règim de creació i autorització de centres i segon, en atenció al fet que en lloc de la creació de centres semblaria que la intenció d'aquesta disposició és preveure que els instituts poden disposar d'una especialització curricular adreçada a l'obtenció del títol de graduat en ESO, la certificació d'unitats de competència professional i, o també, d'un títol professional, per a aquell alumnat presenti trets d'inadaptació i risc d'exclusió social, d'acord amb el que estableixi el Departament d'Ensenyament.

Així mateix, no s'entén que l'article 14.8 paràgraf segon estableixi el règim d'accés als programes de noves oportunitats, atès que d'acord amb el que s'ha esmentat, el projecte ja determina com s'apliquen les diverses mesures universals, addicionals i intensives als alumnes, per tant l'accés a aquests programes s'hauria de remetre a una de les tres tipologies i en el cas que afecti a l'escolarització caldria aplicar el règim que s'estableix al projecte de decret.

Tampoc queda clara la diferència entre els apartats 6 i 8 de l'article 14 que estableixen edats diferents d'accés a aquests programes.

Sembla que es vol fer referència a dos casos diferents: per alumnes que encara estan cursant l'ESO i per alumnes que l'han finalitzada i no obtenen el títol.

Si aquest és el cas aleshores caldria redactar de nou l'article 14 que, d'acord amb el títol, només és per a la segona tipologia d'alumnes: "*Atenció educativa de l'alumnat que finalitza l'etapa d'educació secundària obligatòria sense haver obtingut el títol de graduat en educació secundària obligatòria*", i afegir un article pels alumnes que han finalitzat l'etapa:

Article 14

Alumnat que no ha finalitzat l'Educació Secundària Obligatòria

1. Els programes de noves oportunitats s'inclouen entre les mesures i suports intensius i s'adrecen a alumnes de fins a 18 anys que presenten trets d'inadaptació i risc d'exclusió social, i promouen l'obtenció del títol de graduat en ESO, la certificació d'unitats de competència professional i, o també, d'un títol professional.

2. Els programes de noves oportunitats s'imparteixen en centres ordinaris. El Departament competent en matèria d'ensenyament no universitari pot promoure l'especialització curricular d'aquells centres que desenvolupin programes de noves oportunitats i, si escau, n'ha de preveure les especialitats organitzatives. El projecte educatiu del centre ha de reflectir el caràcter singular d'aquests centres.

Article 15

Alumnat que ha finalitzat l'Educació Secundària Obligatòria sense obtenir el títol

1. Correspon al Departament d'Ensenyament, dissenyar i programar l'oferta formativa adreçada a l'alumnat que finalitza l'etapa d'educació secundària obligatòria sense haver obtingut el títol de graduat en ESO. A aquests efectes s'ha de coordinar amb el departament competent en matèria de treball.
2. El Departament d'Ensenyament i el departament competent en matèria de treball han de fer una difusió única de l'oferta formativa adreçada a aquests alumnes, prioritzant-ne la difusió en els centres educatius i les xarxes d'informació juvenil i professionals de l'orientació educativa.
3. En els ensenyaments d'adults, presencials o a distància, els estudis conduents a l'obtenció del títol de graduat en ESO, d'estudis de preparació de proves d'accés a grau mitjà o el curs d'accés a un grau mitjà s'integraran en el conjunt de l'oferta adreçada a l'alumnat que finalitza l'etapa d'educació secundària obligatòria sense haver obtingut el títol de graduat en ESO.
4. Els alumnes de menys de 18 anys, excepcionalment, poden cursar ensenyaments d'adults tenint en compte les circumstàncies d'excepcionalitat que ho motiven, la proposta del centre educatiu d'origen i l'informe de la Inspecció d'Educació. En aquests casos, en col·laboració amb l'orientador del centre educatiu o el professional de l'EAP, es determinarà la possibilitat de rebre suport específic extern i l'adaptació de materials i activitats d'aprenentatge.
- 5 Els alumnes de fins a 21 anys que presenten trets d'inadaptació i risc social amb necessitats educatives derivades de situacions socioeconòmiques i socioculturals especialment desfavorides, poden accedir als programes de noves oportunitats d'acord amb el que s'estableix a l'article 14.

L'article 19, relatiu als recursos personals, a l'apartat 8 defineix diversos suports intensius, sens perjudici de mantenir en aquest apartat que les dotacions extraordinàries de professionals responen als suports intensius que s'estableixen:

- 8 Es poden incorporar a les plantilles d'escoles, centres d'educació secundària i instituts-escola, com a recursos intensius i conjunturals, dotacions extraordinàries de professionals en atenció als suports intensius següents:
- a) A l'escolarització inclusiva.
  - b) A l'audició i el llenguatge.
  - c) Als programes de les aules integrals de suport.

La definició d'aquests suports intensius es podria incloure a l'article específic relatiu a mesures i suports intensius:

Article 8

Mesures i suports intensius

3 Constitueixen mesures i suports intensius:

a) Els suports intensius per a l'escolarització inclusiva (SIEI): contribueixen a l'escolarització dels alumnes amb necessitats educatives especials derivades de limitacions molt significatives, tant en el funcionament intel·lectual com en la conducta adaptativa, els quals requereixen al llarg de tota l'escolaritat mesures i suports intensius per poder relacionar-se, participar i aprendre.

El Departament d'Ensenyament i el Departament de Salut han de col·laborar per tal que aquells centres amb SIEI puguin rebre assessorament i orientació dels centres de salut mental infantil i juvenil, sempre que la resposta a les necessitats educatives dels alumnes ho requereixi.

b) Els suports intensius a l'audició i el llenguatge (SIAL): contribueixen a l'escolarització dels alumnes amb discapacitat auditiva severa i pregona que requereixin un equipament singular i una especialització professional.

c) Els programes d'aula integral de suport (AIS): atenen de forma temporal, integral i intensiva els alumnes en edat escolar obligatòria que presenten necessitats educatives especials associades a trastorns mentals i, o també, trastorns greus de conducta.

Els programes de les aules integrals de suport proporcionen atenció educativa i terapèutica als alumnes en edat escolar obligatòria de manera integral i intensiva en espais singulars fruit de la col·laboració entre el Departament d'Ensenyament i el Departament de Salut, i compten amb un equip integrat per professionals de tots dos departaments.

d) Les unitats d'escolarització compartida (UEC)

e) El suport del personal d'atenció educativa.

f) Els programes de noves oportunitats segons s'estableix a l'article (...).

g) L'oferta educativa dels centres d'educació especial.

El fet d'agrupar aquestes mesures fa palès que, a diferència de la resta, no estan definides les UEC.

El projecte fa previsions relatives als serveis educatius i a l'admissió d'alumnes, ambdós matèries tenen una regulació específica, el decret 155/1994 de 28 de juny, pel qual es regulen els serveis educatius del Departament d'Ensenyament i el decret 75/2007, de 27 de març, pel qual s'estableix el procediment d'admissió de l'alumnat als centres en els ensenyaments sufragats amb fons públics, caldrà revisar si hi ha cap afectació d'aquesta normativa i per tant es deroga alguna part dels decrets en vigor.

Finalment, cal adaptar la part final del projecte a l'ordre habitual de disposicions addicionals, transitòries, derogatòries i finals, aquesta darrera inclou l'entrada en vigor que caldrà valorar si es vol incorporar, així com les habilitacions per al desplegament reglamentari, que s'han inclòs com a addicionals en el projecte.

4. Conclusions

D'acord amb el contingut d'aquest informe, la Generalitat té competència en la matèria, el Govern es troba habilitat per la seva aprovació i l'expedient disposa de la documentació preceptiva.

Sens perjudici de les consideracions efectuades en relació amb la revisió del projecte en el decurs de la tramitació, s'informa el projecte de decret per tal que iniciï la tramitació al Consell Tècnic (apartat II).

La tècnica superior

L'advocada en cap